

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.X.10.064/2020/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
. Stark Marianna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:

. Takács János ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:

..... jogtanácsos

A per tárgya: sérelemdíj

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.313/2019/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 64.M.1421/2017/27.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.313/2019/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 75.000 (hetvenötezer) forint és 20.250 (húszezer-kettőszázötven) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2016. április 1-től állt határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél, a Gazdasági Igazgatóságon belül a Műszaki- és Üzemeltetési Főosztályon szakértő munkakörben foglalkoztatták. Kinevezési okirata szerint felsőfokú végzettséggel rendelkezik.
- [2] A munkáltató 2016. május 12-én pályázatot írt ki a gépjármű osztályvezetői munkakör betöltésére, amelyre a felperes sikeresen pályázott, és megbízást kapott 2016. június 7-étől 2012. június 6-áig terjedő határozott időre ezen tevékenység ellátására. A felperes illetménye bruttó 218.900 forint, a munkáltatói döntésen alapuló illetménye bruttó 431.000 forint, vezetői pótléka bruttó 20.000 forint volt, így illetménye összesen 670.000 forintot tett ki.
- [3] Az alperes új vezetője 2017 márciusában kelt dokumentumban a felperes vezetői megbízását 2017. március 14-ével visszavonta, egyúttal a határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyának fenntartása mellett szakértőkénti továbbfoglalkoztatásáról határozott azzal, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész, valamint a vezetői pótlék visszavonásáról rendelkezett.
- [4] A felperes a Kjt. alapján vezetői megbízása visszavonásának indokolását kérte, amelynek 2017. március 17-én a munkáltató vezetője eleget tett. Felperes a főigazgató által készített indokolást átvette, ezt követően készült el a kinevezés módosítása, amely szerint munkaköre szakértő. Összilletményét 218.900 forintban határozták meg.
- [5] A felperes 2017. március 20-tól 2017. május 1-jéig keresőképtelen állományban volt, majd munkát végzett, illetve szabadságát töltötte. Ez után 2017. május 18-ával lemondott a közalkalmazotti jogviszonyáról, így ez 2017. június 18-án szűnt meg.
- [6] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 64.M.1421/2017/15.számú részítéletével megállapította, hogy a felperes vezetői megbízását az alperes jogellenesen vonta vissza, a közölt indokok valóságát és okszerűségét nem tudta bizonyítani. Ezen döntést a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Mf.680.307/2018/7. számú ítéletével helybenhagyta annak helyes indokai alapján. A Kúria Mfv.II.10.066/2019/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [7] A felperes keresetében előadta, hogy nemcsak a vezetői pótlékát, hanem a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészét is megvonta a munkáltató. Ezzel őt anyagilag nehéz helyzetbe hozta, illetményét olyan drasztikusan lecsökkentette, hogy a családjának eltartását is veszélyeztette. Megalázó volt az alperes munkáltató intézkedése, a munkahelyen ellehetetlenítette, ennek következménye volt az, hogy kénytelen volt a közalkalmazotti jogviszonyát lemondással megszüntetni. A munkáltató mintegy kikényszerítette a távozását, belehajszolta a lemondásba. Csaknem 40 évnyi mérnökként végzett munka után jelenleg munkanélküli, létbizonytalanságban él. A kára összegét a felperes 5.911.200 forintban határozta meg. Jogszabályi hivatkozásként az Mt. 173. § (2) bekezdésére utalt.
- A felperes másodlagos kereseti kérelemként terjesztette elő sérelemdíj iránti igényét. Álláspontja szerint a munkáltató a távozása kikényszerítésével, ellehetetlenítésével emberi méltóságát megsértette, megszegte ezáltal a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésében foglaltakat, illetve a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 9. §-át. A sérelemdíj összegét egy éves járandóságának összegében, 6.325.200 forintban határozta meg,

- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a felperes maga szüntette meg jogviszonyát lemondással, ez az alperes terhén nem jelentkezhetsz. Azon élethelyzetért, hogy munkanélkülivé vált, jövedelme nincs, az alperes nem felelhet.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélet

- [9] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 64.M.1421/2017/27. számú ítéletével 3.000.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest sérelemdíj címén, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest áfa-val növelt perköltség viselésére is azzal, hogy az eljárás illetéke az államot terheli.
- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott a Ptk. 2:42.§ (2) bekezdésére, 2:43. § a) - g) pontjaira, valamint a 2:52. § (1) bekezdésében írtakra, továbbá a 2:52. § (3) bekezdésében rögzítettekre, ezen kívül felhívta az Mt. 9. § (1) bekezdését is.
- [11] A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a felperes helytállóan hivatkozott arra, miszerint az alperes magatartása, viselkedése alkalmas volt arra, hogy emberi méltóságát sértse. A felperes személyes előadása, valamint N... A... tanúnyilatkozata is alátámasztotta, hogy megalázó, elfogadhatatlan helyzetbe hozta őt a munkáltató vezetője, aki nyíltan hangoztatta a vezetők előtt a feladat ellátására való alkalmatlanságát. Ezt azonban tények nem támasztották alá. Az is elhangzott mások előtt, hogy a felperes legfeljebb az udvar söprögetésére alkalmas.
- [12] A bíróság álláspontja szerint már a vezetői megbízás visszavonásának indokolása és annak körülményei is alkalmasak voltak arra, hogy a felperes emberi méltóságát sértsék, és az ezt követő, illetve az ezzel párhuzamosan zajló, alperes vezetőihez köthető megjegyzések és cselekedetek pedig végképp azt a helyzetet eredményezték, hogy a felperesnek nem volt más lehetősége, mint jogviszonya lemondással történő megszüntetése.
- [13] A bíróság a felperes sérelemdíj iránti igényét tartotta megalapozottnak, ugyanakkor az összegét eltúlzottnak ítélte, és azt 3.000.000 forintban határozta meg. A bíróság álláspontja szerint ez az összeg áll arányban a felperest ért sérelmekkel. Figyelembe vette a felperes életkorát, azt a helyzetet, amit elszenvedni volt kénytelen a munkáltatónál, a súlyos stresszt és veszteséget, ami azáltal érte, hogy a munkáltató első vezetője őt alkalmatlannak tartotta a munkafeladat ellátására. Azon megjegyzést kiemelten értékelte, ami mások előtt elhangzott, miszerint a felperes csak az udvar söprögetésére alkalmas.
- [14] A bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmét, amelyben általános kár megfizetésére kérte kötelezni az alperest mint megalapozatlant elutasította, mivel az Mt. 173. § (2) bekezdésében foglalt feltételrendszer nem nyert bizonyítást, továbbá a bíróság sérelemdíjat állapított meg, az általános kártérítés szabályai nem voltak alkalmazhatóak.
- [15] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.313/2019/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyta. Kötelezte az alperest másodfokú perköltség viselésére azzal, hogy a fellebbezési eljárási illeték az államot terheli.
- [16] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatalához szükséges tényeket a felek által felajánlott bizonyítás lefolytatását követően megállapította, a feltárt tényeket okszerűen, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően mérlegelte, az irányadó jogszabályokat alkalmazta, az így meghozott döntéssel és annak indokaival a másodfokú bíróság egyetértett.
- [17] Nem vitatható, hogy az elsőfokú bíróság döntését elsődlegesen N... A... tanú vallomására alapította, aki mint a munkáltató korábbi gazdasági referense tudhatott a felperessel történetekről, tudomását a bíróságon nyilatkozatával megerősítette. A felperes által állítottak, valamint a megelőző eljárásban is feltárt további, a felperes vezetői megbízás visszavonásával, új illetmény megállapításával, további foglalkoztatásával kapcsolatos tények azt támasztják alá, hogy a munkáltató a felperes

személyiségi jogait az eljárásával megsértette, magatartása a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésébe, 2:43. § a) - g) pontjaiba ütköző. Az alperes jogsértő magatartása a lefolytatott eljárás során bizonyítást nyert, tehát a felperes megállapíthatóan elszenvedte a sérelmeket.

- [18] A felperes a jelen és a megelőző eljárásban is igazolta, hogy a munkáltató intézkedése eredményeként nála egészségügyi problémák is jelentkeztek, amelyek miatt keresőképtelenné is vált. Felettese megnyilvánulásai és kijelentései folytán stressz okozta súlyos idegállapotba került. Ezt a helyzetet nehezítette, hogy a munkatársai is tudomást szereztek a munkáltató felperessel kapcsolatos megnyilvánulásairól és álláspontjáról, ezért a perbeli esetben megállapítható az a többlet tényállási elem, amely a felperes részére kártérítés megítélését indokolja. A munkáltató a felperest súlyosan megalázó helyzetbe hozta magatartásával, szakmai megfelelőségére káros, negatív hatású kijelentéseket tett. A sérelemdíj mértékének megállapítása körében az elsőfokú bíróság értékelte a perben feltárt tényeket, az alperes pedig alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helyett a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte: elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását indítványozta, másodlagosan az elsőfokú ítéletben megjelölt összeg jelentős, legfeljebb 500.000 forintra való csökkentését kérte.
- [20] A Kúria szerint a felülvizsgálati eljárás keretében vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok megállapításánál és egybevetésénél történt-e iratellenes, illetve okszerűtlen következtetés az eljáró bíróságok részéről (BH2001.197; BH1996.506.). A bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése pedig megalapozza a felülvizsgálati kérelmet (BH1994.196.).
- [21] A másodfokú bíróság jogszabálysértő módon rögzítette a ... sorszámu jegyzőkönyvben a bizonyítási teher kiosztásakor, hogy a felperesnek kell a sérelemdíj jogalapját és összecszerúságát igazolnia, az alperes ugyanakkor felajánlhat evonatkozásban ellenbizonyítást. Az elsőfokú bíróság ugyancsak jogszabálysértő módon állította, hogy amennyiben az alperes kizárólag tényelőadást tesz a vonatkozásban, hogy cáfolja a felperes és a tanú előadását, ezt akképpen fogja értékelni, hogy ez egy tényelőadás, amely alperes által bizonyítékokkal alátámasztva nincsen.
- [22] A Pp. 163. § (2) bekezdése szerint a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás (144. § (2) bekezdése) ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. Az alperes a per folyamán folyamatosan és következetesen vitatta a felperes kereseti igényét, tényelőadását, továbbá kifejezetten tagadta azt is, hogy a felperes emberi méltóságát megsértette, és a felperesnek bármilyen jogcímen kárt okozott. Erre tekintettel a bíróságok a felperes személyes nyilatkozatát a Pp. 163. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére jogszabálysértő módon értékelték úgy mint az alperes kétségbe nem vont tényelőadását. A felperes per során előadott nyilatkozata a fél személyes nyilatkozatának tekintendő, különös figyelemmel a Pp. 166. § (1) bekezdésére, amely értelmében a fél nyilatkozata nem minősül bizonyítási eszköznek.
- [23] A másodfokú bíróság is megerősítette, hogy az elsőfokú eljárás során a felperes személyes nyilatkozatán kívül mindösszesen egyetlen bizonyítékkal, N... A... tanúvallomásával próbálta igazolni sérelemdíj iránti igényének jogalapját.
- [24] A másodfokú bíróság a felperes személyes nyilatkozatán túlmenően N... A... tanúvallomására okszerűtlenül és iratellenesen alapította ítéletét, e körben a bíróságok által rögzített tényállás teljes mértékben téves.
- [25] N... A... tanúvallomása szerint „Ezt követően mondta a főigazgató, hogy például velem nem kíván együtt dolgozni, ezzel egyébként semmi bajom nincs, hiszen jött az új főigazgató, hozhatja magával

azokat az embereket, akikkel együtt tud dolgozni.". Kiemelte azt is, hogy „Egyébként a felperesről, hogy vele milyen módon és hogyan tárgyalt a főigazgató, konkrét információm nem volt.”.

- [26] A tanú nyilatkozatát mint eredményes bizonyítékot az első- és másodfokú bíróság kizárólag akkor vehette volna figyelembe, ha a tanú a bizonyítandó tényről közvetlen tudomással rendelkezik. E körben a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése egyértelműen megállapítható.
- [27] A következetes bírói gyakorlat szerint önmagában nem szolgálhat sérelemdíj alapjául a fél vagy a tanú szubjektív sérelemérzete, különösen nem ilyen jelentős összegben. Az, hogy valakinek ilyen sérelme van, nem jelenti azt, hogy egyúttal az emberi méltósága is sérült.
- [28] Különösen jogszabálysértő, hogy a sérelemdíj összegszerűsége körében a felperes semmilyen bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a másodfokú bíróság annak mértékét azonban az elsőfokú bíróság által meghatározott módon mégis megfelelően igazoltnak látta.
- [29] A Kúria Mfv.II.10.249/2019/7. számú ítéletében kifejtette, hogy „a jogellenes munkáltatói intézkedés önmagában - személyi jogsértés megállapíthatósága nélkül - még nem teremt jogalapot sérelemdíj követelésére.”.
- [30] Azon ítéleti hivatkozásokat, miszerint komoly egészségügyi problémákat szerzett, felettese megnyilvánulásai és kijelentései folytán stressz okozta súlyos idegállapotba került, a per során a felperes nem bizonyította, orvosszakértő, vagy a felperes közvetlen hozzátartozói e körben nem nyilatkoztak.
- [31] Tény, hogy a felperes alperesnél fennálló közalkalmazotti jogviszonyát maga szüntette meg lemondással, az, hogy ezt követően nem tudott elhelyezkedni nyilvánvalóan nem róható alperes terhére.
- [32] Önmagában a vezetői megbízás visszavonásának jogellenessége megállapítása nem járhat automatikusan azzal a jogkövetkezménnyel, hogy a felperest a Pp. 166. § (1) bekezdés alapján terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére, bizonyítékok hiányában egyúttal sérelemdíj is megilleti. A 3.000.000 forint összegű sérelemdíj megállapításával lényegében kétszeres értékelés valósult meg, amely okszerűtlen, tény- és iratellenes.
- [33] Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a „2016. 241.számú eseti döntésre”, valamint a Ptk. 6:525. § (1) bekezdésében foglaltakra, amely szerint a károsultat kármegelőzési, kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettség terheli. E kötelezettségek felróható megszegése miatt keletkezett kárt a károkozó nem köteles megtéríteni.
- [34] A kárenyhítési kötelezettség körében egyértelműen a felperes terhére értékelhető, hogy közalkalmazotti jogviszonyát saját elhatározása és döntése folytán maga szüntette meg egyoldalú jognyilatkozatával. E körben tehát nem érte a felperest olyan immateriális hátrány, amely sérelemdíjban megnyilvánuló 3.000.000 forint összegű kompenzációt igényelne, különös tekintettel arra az objektív tényre, hogy a munkakör betöltéséhez szükséges műszaki végzettséggel nem rendelkezett.
- [35] Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a felperes által megjelölt összegből az Mt. 172. § (1) bekezdésével összhangban levonja azt az összeget, amelyet egyébként az alperesnél megkereshetett volna, amennyiben nem mond le.
- [36] A 3.000.000 forint összegű sérelemdíj megalapozatlan, a jogerős ítélet döntése e körben indokolást nem tartalmaz, ezáltal sérült a Pp. 221. § (1) bekezdése.
- [37] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltségben való marasztalásával.
- [38] A jogszabályi rendelkezések (Pp. 275. § (1) bekezdés) és a töretlen bírói gyakorlat értelmében a felülvizsgálati eljárásban nincs mód a bizonyítékok felülmérlegelésére (BH2002.29.; BH2016.; BH1999.44.; BH1993.685.).
- [39] Az elsőfokú bíróság több alkalommal utalt arra, hogy hivatalból nem rendelhet el bizonyítást, és felhívta az alperes jogi képviselőjének figyelmét arra, hogy az új főigazgató tanúmeghallgatása szükséges lenne (... sorszámu jegyzőkönyv ... oldal). Az alperes ezt a azonban nem kérte.

- [40] A felperes álláspontja szerint az alperes nem hivatkozhat megalapozottan arra, hogy az elsőfokú bíróság miért csak egy tanú és a felperes személyes meghallgatása mint rendelkezésre álló peradatok alapján hozta meg ítéletét, amikor ő maga felhívás ellenére sem kívánt bizonyítani sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárásban.
- [41] Az alperes tényelődadásait bizonyítékokkal nem támasztotta alá, azokat a bíróságok csak az alperes előadásaként tudták értékelni.
- [42] Az alperes úgy tesz a felülvizsgálati kérelemben, mintha az ügyben eddig eljáró bíróságok a felperes személyes előadását tekintették volna bizonyítási eszköznek (Pp. 166. § (1) bekezdés), azonban mind az ítéletekből, mind az egyéb peradatokból az következik, hogy nem ez történt.
- [43] A felperes a másodfokú eljárásban is hivatkozott arra, hogy N... A... tanú is megerősítette, miszerint látta, hogy nagyon megviselte ez a helyzet, és az egészségi állapota is rossz volt (... sorszámu jegyzőkönyv ... oldal ... bekezdés). Ezen kívül azt is előadta, hogy a főigazgató a felperes alkalmatlanságával kapcsolatos véleményének többször is hangot adott (... oldal ... bekezdés). A bíróságok kérésére megerősítette, hogy a vezetők előtt nyilvánosan is elhangzott, miszerint a felperes teljesen alkalmatlan, és ez nem volt tényekkel alátámasztott (... oldal ... bekezdés).
- [44] Bizonyított tehát, hogy az alperes nemcsak anyagilag, hanem személyében, munkavállalóként és emberként is olyan helyzetbe hozta a felperest, hogy nem maradt más lehetőség számára, mint lemondással megszüntetni a jogviszonyt.
- [45] A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, ahol bizonyítás felvételének már nincs helye. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között (Pp. 275. § (1), (2) bekezdés).
- [46] Az alperes a „kétszeres értékelés” tilalmának megsértésére is hivatkozik a sérelemdíj megállapításával kapcsolatban, ez azonban jelen ügyben fel sem merülhet. A kárenyhítési kötelezettségre hivatkozás pedig azért alaptalan, mert a sérelemdíj esetében az alperes által előadott módon az nem lehet irányadó.
- [47] A kárenyhítési kötelezettség elmulasztása a bírói gyakorlat szerint egyébként a munkáltató bizonyítási kötelezettségébe tartozó kérdés, ahogy azt a Kúria gyakorlata is megerősíti (Mfv.I.10.205/2019.; 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 7. pont).
- [48] Az alperes nem biztosított a felperes számára az emberi méltóságot tiszteletben tartó munkafeltételeket, így magatartásával megsértette az Alaptörvény XVII. cikk 3. bekezdésének előírásait.
- [49] Az alperes a munkahelyi ellehetetlenítéssel, a távozás kikényszerítésével kapcsolatos magatartással és ennek következményeivel a felperes emberi méltóságát is megsértette, megszegve különösen a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésében foglaltakat (Mt. 9. §). Erre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított 3.000.000 forint mértékű sérelemdíj nem eltúlzott.
- [50] A felperes hivatkozott a Ptk. 2:52. és 2:53. §-nak rendelkezéseire kiemelve, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.
- [51] A háttérjogszabályként alkalmazandó új Ptk. 2:52. §-ához fűzött indokolás szerint a sérelemdíj a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel való közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése.
- [52] A felperes a másodfokú bíróság által megítélt sérelemdíjból a munkaviszony megszűnése óta felhalmozott tartozásait volt kénytelen kiegyenlíteni, mivel közalkalmazotti jogviszonya alperesnél történt 2017. évi megszűnése óta munkabére új állás hiányában nincsen.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [53] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [54] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [55] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén, annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja (1/2016. (II. 15.) PK. vélemény 3. - 6. pont).
- [56] A Pp. 163. § (3) bekezdésének megsértését állította az alperes arra hivatkozással, hogy a felperes által állítottakat a bíróságok az alperes által nem vitatott tényként értékelték. Ezen hivatkozás azonban alaptalan. A bíróságok - éppen az alperes védekezésére figyelemmel - lefolytatták a bizonyítási eljárást, amely során mindkét félnek lehetősége volt érdemi előadása megtételére, bizonyítékai előterjesztésére.
- [57] A Pp. 166. § megsértésére is megalapozatlanul hivatkozott az alperes. Az elsőfokú bíróság a feleket kioktatta a bizonyítási teherről, kifejthették álláspontjukat és bizonyítási indítványt terjeszthettek elő. A felperes az eljárás során előadta, hogy igényét mire alapozza, és tanúként kérte meghallgatni N... A...t, amely indítványnak a bíróság eleget tett. Az alperes tanúmeghallgatást nem indítványozott, az új főigazgató, Cs... G... tekintetében úgy nyilatkozott, hogy „Cs... Úr tanúkénti meghallgatására tett indítványomat visszavonom, a tanú meghallgatását nem kérem.” (... sorszáma jegyzőkönyv oldal közepe).
- [58] Önmagában az a körülmény, hogy az eljárás során - az indítványoknak megfelelően - csak egy személy tanúkénti meghallgatása történt, nem teszi az eljárást jogszabálysértővé és a döntést megalapozatlanná.
- [59] A felperes felülvizsgálati kérelmében konkrét jogszabálysértésként nem jelölte meg a Pp. 206. §-át (bizonyítékok értékelése), így a felülvizsgálati eljárásban - a fentebb kifejtettekre is tekintettel - a jogerős ítéletben rögzített tényállás volt az irányadó a személyiségi jogok megsértése, a nem vagyoni sérelem bekövetkezte, mibenléte vonatkozásában is.
- [60] A felperes sérelemdíj megfizetése iránti keresetét találták részben megalapozottnak a bíróságok, e jogcímen marasztalták az alperest. Az alperes új érdemi (keresetet elutasító, vagy marasztalási összeget leszállító) határozat meghozatalára irányuló felülvizsgálati kérelmében a sérelemdíjjal összefüggésben konkrét jogszabálysértést nem jelölt meg (Ptk. 2:52. § (1) bekezdés), így a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet megállapításai ebben a körben a jogalapot (a sérelemdíjra jogosultságot) illetően nem voltak értékelhetőek.
- [61] Jogszabálysértésként hivatkozott az alperes a Ptk. 6:525. § (1) bekezdésének és az Mt. 172. §-ának megsértésére azzal, hogy a felperest kárenyhítési kötelezettség terhelte, így a sérelemdíj összege eltúlzott. Ezen álláspont téves. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a sérelemdíj megszerzésének megállapítása során (akár a kárenyhítési kötelezettség elmulasztása, megsértése miatt) a kármegosztás - a jogintézmény jellegére figyelemmel - nem alkalmazható.

- [62] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdés alapján a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel járó kompenzációja. A nem vagyoni sérelem összecszerően nem határozható meg, annak ellensúlyozása történhet pénzben. A pénzben kifejezett összeg jellegét tekintve kárpótlás, elégtétel az elszenvedett nem vagyoni hátrányért. Sérelemdíj esetén tehát nincs összecszerően kifejezhető nem vagyoni sérelem, amelynek egy meghatározott részét a sértettre lehetne áthárítani, főleg nem a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott elmaradt jövedelmet (mely vagyoni kár) beszámítani (Mt.172. § (1) bekezdés). Így az összecszerően meghatározható károknál alkalmazható kármegosztás helyett a sérelemdíj összegénél mérlegelhető a sértett esetleges közrehatása. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdés a kártérítés szabályait a sérelemdíjra kötelezés feltételeire rendeli alkalmazni. Az összecszerűségről a (3) bekezdés rendelkezik akként, hogy itt értékelendő - többek között - a jogsértés súlya. Jelen ügyben a bíróságok a jogsértés súlyára figyelemmel a sérelemdíj összegét helyesen határozták meg a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás alapján a Pp. 221.§ (1) bekezdésben foglaltaknak is eleget téve.
- [63] A kifejtettek tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

A döntés elvi tartalma

A sérelemdíj mértékének megállapítása során kármegosztásnak nincs helye.

Záró rész

- [64] Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.
- [65] Az alperesnek az Itv. 5. § (1) bekezdése alapján fennálló személyes illetékmentességére figyelemmel a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.
- [66] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.
- [67] Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 271§ (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. november 18.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró Dr. Stark Marianna s.k. bíró